

PLA LOCAL DE POLÍTIQUES LGTBI D'AMPOSTA, 2018- 2022

COM ASSOLIR LA IGUALTAT EN L'ÀMBIT DE LA
DIVERSITAT SEXUAL, AFECTIVA I DE GÈNERE

ACISI

ÍNDEX

1.INTRODUCCIÓ

Motivacions del Pla

Marc legal

Marc conceptual

Enfoc metodològic

2.DIAGNOSI DEL PLA

Metodologia

Principals conclusions

3.ESTRUCTURA I PLA D'ACCIÓ

Metodologia

Àmbits del pla d'acció

4.GOVERNANÇA DEL PLA

5.ANNEXES

6.BIBLIOGRAFIA I REFERÈNCIES

1. INTRODUCCIÓ

Motivacions del Pla

El Pla Local de Polítiques LGTBI d'Amposta, com assolir la igualtat en l'àmbit de la diversitat sexual, afectiva i de gènere (2019-2022) constitueix l'instrument bàsic d'actuació de l'Ajuntament d'Amposta per promoure el respecte a la diversitat sexual, afectiva i de gènere i erradicar l'LGTBIfòbia, amb la mirada oberta al treball conjunt en pro d'una ciutat més cohesionada i inclusiva, que respecti a totes les persones, sigui quina sigui la seva identitat de gènere i orientació sexual.

Així doncs, aquest Pla vol ser un instrument que sigui capaç de sistematitzar la intervenció, a fi i efecte de transformar la realitat del municipi adreçant-se al conjunt de la ciutadania, no exclusivament al col·lectiu de persones LGTBI. Efectivament, treballar per la diversitat sexual, afectiva i de gènere suposa entendre el conjunt de la ciutadania en sentit ampli, més enllà del sexe, l'orientació sexual i la identitat de gènere de les persones. Així doncs, es preveuen mesures dirigides específicament a necessitats i demandes del col·lectiu LGTBI, així com també, d'altres que posen l'accent en integrar la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere a les polítiques i serveis municipals, interpellant i afectant a tota la ciutadania.

És per aquest motiu que aquest Pla té vocació d'aproximar i interrelacionar les polítiques d'igualtat home/dona i les polítiques per la diversitat sexual, afectiva i de gènere, tot respectant les diferències d'acció que els hi són pròpies i necessàries a cadascuna. Efectivament, per aconseguir sinèrgies multiplicadores per combatre les desigualtats que provoca un sistema social fonamentat en creences i estereotips sexistes i heteronormatius, és precis un model d'intervenció que consideri la interacció i interdependència entre els diferents eixos d'exclusió (ètnia, classe social, gènere i orientació sexual) els quals situen a les persones en posicions de poder diferents i canviants. Un model d'intervenció emmarcat en la perspectiva *interseccional* que entén la consecució de l'objectiu general de treballar per la igualtat de gènere, a partir de l'impuls de polítiques de dones i polítiques LGBTI separades, però també, entrelaçades i superposades en aspectes i punts rellevants.

El contingut, l'estructura i la governança del Pla, doncs, des d'aquesta perspectiva *interseccional*, s'ha definit conjunta, simultània, coordinadament i tot generat les rellevants sinèrgies d'acció amb el *Pla Local de Polítiques de Dones d'Amposta, com assolir la igualtat efectiva entre dones i homes i eliminar la discriminació per raó de sexe (2019-2022)*, a fi i efecte de fomentar una perspectiva de gènere en sentit ampli per fer front al sexisme existent a la societat actual.

Marc legal

L'octubre de 2014 l'aprovació al Parlament de Catalunya de la Llei per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la lesbofòbia, la bifòbia i la transfòbia (en endavant, Llei 11/2014, de 10 d'octubre), dona un nou impuls en la implementació de mesures efectives contra la discriminació de les persones LGTBI en el context català. L'objectiu fonamental de la Llei recollida en el seu preàmbul és “desenvolupar i garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals (LGTBI) i evitar-los situacions de discriminació i violència, per assegurar que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en plena llibertat.”

Les disposicions normatives de la Llei estableixen els objectius i les actuacions necessàries, per dur a terme la cooperació interadministrativa entre la Generalitat i els ens locals de Catalunya per a fer efectiu el dret a la igualtat i a la no discriminació per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o expressió de gènere en els àmbits, tant públics com privats, sobre els quals la Generalitat i els ens locals tenen competència. La Llei 11/2014, de 10 d'octubre, estableix mesures en àmbits com l'educació, la salut, la seguretat, la comunicació, el lleure, l'ordre públic, laboral, l'acció social, la comunicació, l'esport, cultural, la diversitat... Així doncs, el Pla, esdevé l'eina principal per desplegar les accions recollides en aquest text legal.

En l'àmbit estatal, les següents són les principals legislacions vigents respecte el col·lectiu de persones LGTBI:

- Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, per la que es modifica el Codi Penal en el seu article 22, preveient l'agreujament de responsabilitat criminal en delictes motivats per l'orientació sexual de la víctima.
- Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, que regula la igualtat de tracte i la no-discriminació laboral per raó d'orientació sexual.
- Llei 13/2005, d'1 de juliol, per la que es modifica el Codi Civil en matèria de dret a contraure matrimoni, tot permetent el matrimoni entre persones del mateix sexe.
- Llei 14/2006, de 26 de maig, sobre tècniques de reproducció humana assistida, que regula el drets de les dones lesbianes en aquesta matèria.
- Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones.

Per finalitzar, en l'àmbit europeu hi ha diverses resolucions del Parlament relatives a la igualtat de drets i lluita contra la discriminació del col·lectiu de persones LGTBI, que s'emmarquen en la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea (2000), que consagra la prohibició de discriminació per orientació sexual com a dret primari de la Unió, iniciat via el Tractat d'Amsterdam (1997) a mode d'exigència als estats

membres d'una legislació proactiva en contra de la discriminació del col·lectiu de persones LGTBI.

Marc conceptual

El concepte de diversitat sexual, afectiva i de gènere es basa en una perspectiva de gènere i feminista per tal de fer front al sexisme existent en la societat actual. Un marc conceptual que contempla una mirada més global i àmplia del gènere i de la sexualitat, que va més enllà de la població LGTBI i comprèn un canvi de mirada que ateny al conjunt de la ciutadania; atès que es busquen uns marcs de referència més respectuosos, flexibles i adaptables a la realitat de totes les persones en la seva diversitat.

Així doncs, en l'aproximació per conceptualitzar la diversitat de totes les persones es parteix de quatre dimensions descriptives i diferenciades: el sexe, la identitat de gènere, l'expressió de gènere i l'orientació sexual i afectiva.

El sexe, respon a la diferència sexual biològica identificant les persones en les categories de mascles o de femelles a raó de les seves característiques corporals. Aquesta classificació tradicional binària exclou la realitat de les persones que naixen en cossos que no responen a aquesta classificació, les persones intersexuals o amb diferències en el desenvolupament sexual (DNS).

La identitat de gènere, és el gènere amb què una persona s'identifica. Es pressuposa que les persones amb cos de femella s'identifiquen com a dones i les persones amb cos de mascle com a homes. Aquesta classificació exclou la realitat de les persones transsexuals ja que no s'identifiquen amb el gènere que se'ls ha atribuït socialment al néixer en funció del seu sexe.

L'expressió de gènere, vincula determinats comportaments, rols, manifestacions, preferències, roba, aficions, gestos... d'una persona al fet de ser dona o home. Així doncs, socialment es preveu una divisió i classificació dels comportaments i gestualitats de les persones segons allò que es considera femení o allò que es considera masculí, exclouent, en aquest cas, a aquelles persones que s'escapen d'aquest comportament normatiu i binari, les dones masculines i els homes femenins.

I finalment, l'orientació sexual i afectiva situa a les persones en relació al desig, a l'atracció sexual i/o afectiva. Socialment es pressuposa un predomini hegemònic de l'heterosexualitat, restant excloses les persones bisexuals, lesbianes i gais.

Així doncs, el nostre sistema social estableix una correlació d'aquestes quatre dimensions tot considerant que les persones nascudes amb característiques sexuals del cos identificades com a "mascle", s'han d'identificar amb el gènere "home", han de tenir una expressió de

gènere “masculina” i una orientació sexual “heterosexual”. I per contra, les persones nascudes amb sexe “femella”, s’han d’identificar amb el gènere “dona”, han de tenir una expressió de gènere “femenina” i una orientació sexual “heterosexual”. La qual cosa denota una construcció social i cultural que pressuposa una norma de correlació entre aquestes 4 dimensions i el fet de ser home o dona, que exclou la realitat de moltes persones que no s’identifiquen amb aquests límits, tot exposant-se a diferents formes de discriminació.

La graella següent pretén il·lustrar aquest marc conceptual.

	NORMA		EXCLUSIÓ
Sexe	Femella	Masclle	<i>Intersexual</i>
Identitat de gènere	Dona	Home	<i>Transexual/ transgènere</i>
Expressió de gènere	Femenina	Masculina	<i>No normativa</i>
Orientació/ Preferència sexual	Heterosexual Homes	Dones	<i>Homosexual, bisexual, pansexual, etc..</i>

Enfoc metodològic

L'elaboració del *Pla Local de Polítiques LGTBI d'Amposta, com assolir la igualtat en l'àmbit de la diversitat sexual, afectiva i de gènere (2019-2022)*, ha suposat tenir en consideració les aportacions, vivències, reflexions i/o propostes de 136 persones que viuen i/o treballen i/o estudien a Amposta; de diferents edats, orígens, gèneres i condicions socials; en representació de sí mateixes i d'entitats LGTBI; com a recursos tècnics municipals i dels centres educatius; en nom dels diferents grups polítics municipals... Tot impulsant un procés d'investigació social participatiu que ha implicat als diferents protagonistes de la comunitat (representants institucionals, recursos tècnics i ciutadania), mitjançant l'ús de diferents tècniques d'investigació que, d'una banda, han propiciat la reflexió i la cerca de solucions als problemes identificats conjuntament; i de l'altra, han procurat generar espais de participació en condicions d'igualtat entre actors socials que són diferents.

Així mateix, aquest procés d'investigació social participatiu s'ha articulat a partir de quatre fases (diagnosi, propostes, devolució, i aprovació del Pla), successives en el temps i unides entre elles en forma d'espiral continua, donant lloc a un coneixement que es retroalimenta de fase en fase per part de les persones que hi participen. Amb la identificació compartida d'un ampli espectre d'accions que han donat resposta positiva a les necessitats detectades, ajustant-se a la realitat concreta en la mesura que aquestes accions han estat participades a partir de les

confiances mútues generades en el procés d'investigació acció participativa.

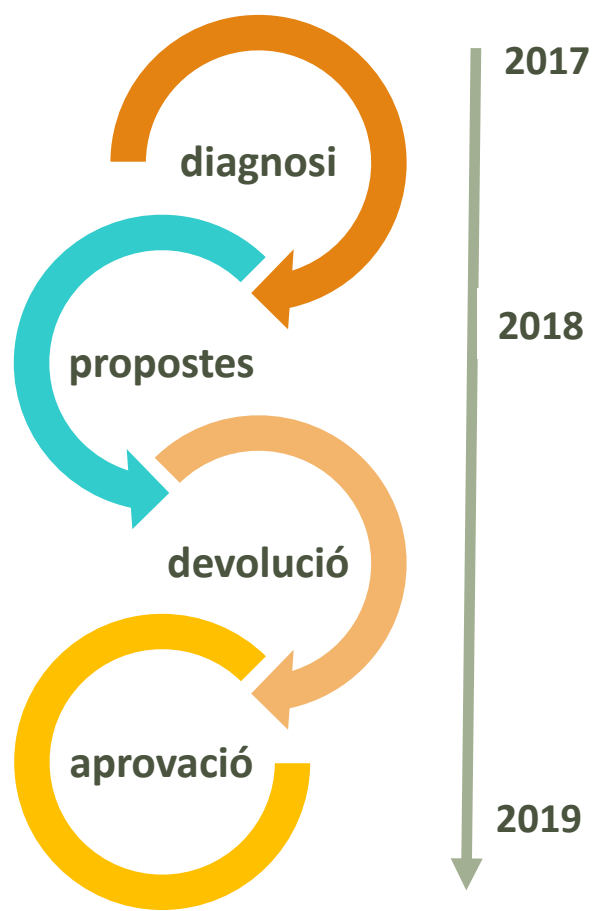
La primera fase, doncs, ha estat l'elaboració d'una **diagnosi** sobre la realitat de les persones LGTBI a la ciutat d'Amposta, que ha suposat escoltar a més d'un centenar de persones de la ciutat (persones LGTBI i persones heterosexuales) partint del supòsit que la realitat de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals ha quedat invisibilitzada en un imaginari col·lectiu predominant d'estereotips i prejudicis sobre les maneres d'estimar i de representar la pròpia identitat sexual i afectiva. I partint també, com a segona derivada, de la hipòtesis que com a comunitat ens manquen eines per tal que les polítiques públiques siguin inclusives amb la diversitat sexual, afectiva i de gènere. Amb aquestes premisses s'impulsa l'elaboració d'una diagnosi participada a fi i efecte de conèixer la realitat del nostre entorn, i d'identificar les primeres necessitats per dissenyar i prioritzar (de forma participada també) les accions que s'han de recollir en el Pla.

La segona ha estat la fase de **propostes**, a partir de la qual s'ha impulsat un espai de participació per recollir una trentena de propostes d'acció identificades com a prioritàries per quasi una vintena de persones a fi i efecte de donar resposta a les necessitats identificades en la diagnosi. Tot identificant, a partir d'aquesta sessió participativa, el que esdevindrà l'estructura del pla d'acció organitzada per eixos temàtics, amb els subsegüents objectius, accions, indicadors, pressupost i temporització.

La tercera fase ha estat la de **devolució** amb la pretensió de retornar i validar el conjunt d'accions que integren el Pla, prèvia a la seva aprovació definitiva en el Ple Municipal. Ateses les sinèrgies conceptuais amb el Pla Local de Dones, i atesa la simultaneïtat en temps d'ambdós processos participatius per l'elaboració d'ambdós Plans, s'ha impulsat una sessió conjunta de devolució del Pla Local de Dones i del Pla Local LGTBI. Així doncs, s'ha fet el retorn i s'han validat les propostes amb una seixantena de persones participants en les fases precedents d'ambdós Plans, així com també, d'altres persones de la ciutadania en general.

La darrera de les fases, la quarta, correspon al tràmit administratiu i polític d'**aprovació** del Pla en seu del Ple Municipal de l'Ajuntament d'Amposta. Aquesta fase es preveu implementar a finals de febrer de 2019. A partir d'aleshores, doncs, el Pla ja tindrà la formalitat administrativa i pressupostària necessària per a ser implementat.

Seguidament es mostra un esquema temporitzat on s'il·lustra la successió de les quatre fases, i a continuació, una taula on es vinculen de forma sintètica les fases amb les tècniques d'investigació, els objectius generals d'anàlisi i el nombre de persones que hi han participat:

FASE	TÈCNICA		OBJECTIU GENERAL	PARTICIPANTS
DIAGNOSI	QUALITATIVA, conversació	Entrevista profunditat	... per a conèixer opinions, sentiments, coneixement subjectiu, etc.	118
		Col·loqui grupal		
PROPOSTES	DIALECTIVA, assemblea	Dinàmiques de grup Tallers	... per elaborar propostes que suposin una transformació social...	18
DEVOLUCIÓ		Dinàmica de grup	... Per retornar i validar les propostes d'acció...	60 aprox.
APROVACIÓ	(procediment administratiu, no tècnica investigació social)		Aprovació formal del Pla	PLE MUNICIPAL
TOTAL persones participants				196

2. DIAGNOSI DEL PLA

Metodologia

L'impuls del *Pla Local de Polítiques LGTBI d'Amposta, com assolir la igualtat en l'àmbit de la diversitat sexual, afectiva i de gènere (2019-2022)* s'inicia, com hem dit, amb la realització de la diagnosi sobre l'estat de la qüestió del col·lectiu LGTBI al municipi. La finalitat principal de la diagnosi és la d'obtenir dades qualitatives per part dels propis protagonistes de la comunitat amb l'objectiu d'aproximar coneixement i comprensió sobre la realitat de les persones LGTBI al municipi: inquietuds, problemàtiques, oportunitats, dificultats, expectatives, reptes, propostes de millora, discriminacions, situacions en àmbits concrets, etc.

Per tal de sistematitzar les experiències, opinions i propòsits de les persones participants en la diagnosi s'han obtingut dades qualitatives mitjançant dues tècniques d'anàlisi: les entrevistes en profunditat i els col·loquis grupals. La principal diferència entre una i altra tècnica és el detall de l'anàlisi qualitatiu que permeten. L'entrevista en profunditat és un espai de relació personal a partir del qual la persona entrevistada és la protagonista principal de la conversa. Alhora l'espai genera les òptimes condicions per a que la persona entrevistada decideixi lliure i

tranquil·lament el nivell d'intimitat a compartir. El contingut de l'entrevista es transcriu literalment, i es valida amb la persona participant, prèviament, a la realització de l'anàlisi del discurs. En canvi, la tècnica del col·loqui grupal promou espais de relació i reflexió conjunta a fi i efecte de recollir i consensuar amb els i les participants les idees força sorgides del pensament grupal. Aquesta tècnica permet recopilar dades qualitatives sobre percepcions personals d'àmbit més general i amb menys nivell d'intimitat que l'entrevista. El treball de camp s'inicia a finals de 2017, executant-se bona part del mateix durant el primer semestre del 2018.

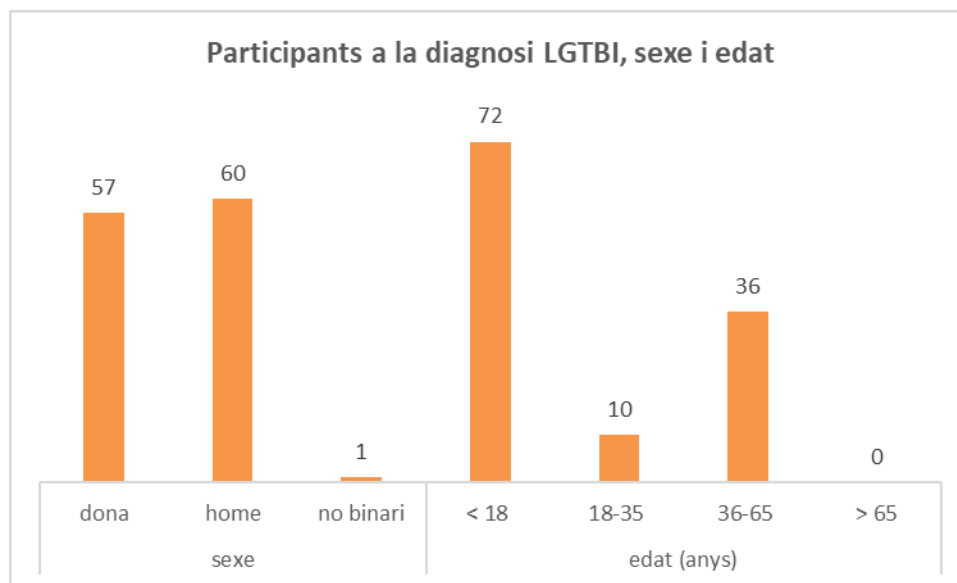
La selecció de les persones a participar en la investigació, especialment les del col·lectiu LGTBI, s'ha fet en base als següents criteris: (a) predisposició positiva a fer públics aspectes privats de la pròpia vida, (b) recollir vivències de tres fases vitals -adolescència, joventut, edat adulta i major de 65 anys-, i (c) recollir vivències de persones de diverses orientacions i identitats sexuals -homosexual (lesbiana i gai) i transsexual-.

La resta de persones participants, a priori heterossexuals, s'han seleccionat sota el criteri de respondre, d'una banda, a l'objectiu de recollir impressions del personal municipal (prioritzant els i les treballadores de l'EBAS i de la policia local), així com també, de representants del grups polítics municipals. I de l'altra, a la necessitat de fer anàlisi específic al voltant de l'àmbit educatiu (professorat i alumnat)

amb la participació de l'Institut Ramon Berenguer IV i l'Institut de Tecnificació del Montsià.

Un total de 118 persones han aportat elements d'anàlisi per a la diagnosi: reflexions, mirades, inquietuds, recels, dubtes, esperances, vivències, etc. La taula següent vincula els objectius específics d'anàlisi amb l'ús d'una o altra tècnica d'obtenció de dades qualitatives. I el gràfic posterior il·lustra la participació a la diagnosi segons sexe i edat de les persones:

Objectiu d'anàlisi	Tècnica d'investigació	Perfils de les persones	
Conèixer les vivències, problemàtiques i propostes en relació a la diversitat sexual-afectiva i de gènere	Entrevista profunditat	home transsexual menor edat dona bisexual menor edat home homosexual edat adulta dona homosexual edat adulta home homosexual jubilat	5
	Col·loqui grupal	junta associació LGTeBre	3
Aproximar experiències i opinions del personal municipal	Col·loqui grupal	professionals EBAS polícia local grups polítics municipals	30
Aprofundir en la situació i reptes específics dels centres educatius	Col·loqui grupal	2/equip directiu centre 2/grup classe 2n ESO 1/grup classe de 4art ESO	80
TOTAL PERSONES PARTICIPANTS			118

Principals conclusions

L'anàlisi dels relats recollits durant el transcurs de les 5 entrevistes en profunditat i dels 9 col·loquis grupals suposa l'esforç d'agrupar, ordenar i sistematitzar les impressions, valoracions, inquietuds, temors, propostes, anàlisis i reflexions... de més d'un centenar de persones de la ciutat, tot identificant, segons la importància manifesta per part de les persones escoltades, els eixos explicatius de la diagnosi sobre la realitat del col·lectiu LGBTI a Amposta.

Així doncs, quatre han estat els àmbits temàtics fonamentals derivats dels relats de les persones escoltades i que donen cos i ànima a la

present diagnosi: 1) lgtbifòbia, 2) entorn personal, 3) entorn social i 4) entorn educatiu.

1) LGBTIfòbia

- Dels relats enregistrats en les entrevistes i els discursos recollits amb els col·loquis s'identifica l'insult o la mofa com la forma més freqüent de discriminació que pateixen les persones del col·lectiu LGBTI, tot i que s'han identificat també situacions puntuals d'agressions físiques i verbals, i de *bulling* més recurrent en el temps. Es dona el fet general que les persones que pateixen aquestes situacions gairebé no li donen importància, i en conseqüència, més enllà de desfogar-se amb el grup més íntim de relacions, formalment no ho denuncien per: (a) normalització de la situació per part de la pròpia persona, atesa la invisibilitat de la realitat LGBTI i la quotidianitat d'aquestes experiències desagradables; (b) temor a la reacció de l'entorn familiar (a diferència

d'altres situacions de discriminació, la família no sempre dona suport a qui la pateix); i, (c) la percepció que la denúncia no servirà per res. Professionals municipals escoltats afirmen la importància de tramitar denúncies per recollir (visibilitzar) les situacions discriminatòries.

- Aquestes situacions de discriminació (insult, mofa, agressió verbal, agressió física i/o *bullying*) diuen haver-les viscut en primera persona la totalitat de les persones del col·lectiu LGTBI escoltades. Un 60% de les quals relaten haver patit episodis d'agressions físiques; mentre que totes les persones que en edat escolar s'han exposat públicament, manifesten haver patit *bullying*. Podem concloure que, segons els testimonis escoltats, les situacions LGTBIfòbiques tenen un caràcter intergeneracional i persistent en el temps, atesa la similitud de vivències negatives exposades per part de persones de diferents generacions.
- D'altra banda, aquestes situacions de discriminació s'identifiquen com a especialment recurrents i bel·ligerants en l'àmbit de l'oci nocturn (bars, pubs, discoteques, concerts...), dels centres educatius de secundària i de les xarxes socials, amb el denominador comú de la no intervenció - suport- per part de terceres persones que en són testimonis. L'insult més utilitzat és el de "maricón", tant per referir-se a una persona gai, com per referir-se a un noi que tingui una expressió/identitat de gènere no normativa. Els insults dirigits a les noies són menors que els que afirmen escoltar sobre els nois, els més comuns de sentir són "bollera", "mari macho", "machorra"... Els i les joves comenten que quan senten estos insuls no solen intervenir, ja que si ho fan, saben que aleshores els tocarà el rebre a ells/es. A més a més, els i les joves escoltades afirmen que en

general es tendeix a insultar a aquella persona més fràgil, que no sol caure bé, més vulnerable, més tancada..., s'agafa la seva particularitat (diferència de gènere, d'origen, d'aspecte, etc.) i se la insulta!

2) ENTORN PERSONAL

- Com s'ha dit anteriorment, s'han realitzat 5 entrevistes en profunditat a persones del col·lectiu LGTBI (home transsexual menor edat, dona bisexual menor edat, home homosexual d'edat adulta, dona homosexual d'edat adulta i home homosexual jubilat) i un col·loqui grupal a l'Associació LGTeBre. Destaca que entre el perfil de les persones LGTBI escoltades no ha estat possible trobar el testimoni d'un noi/jove gai. Efectivament, dels relats de les pròpies persones del col·lectiu LGTBI, així com també dels de la resta de les persones escoltades, es desprèn una impressió compartida sobre que el fet gai es troba molt més amagat, en particular, entre la població més jove. Considerant, algunes de les persones escoltades, que la pressió social sobre la realitat dels nois homosexuals, és molt més forta, atès el marc estructural de sexisme i el pes específic de l'estereotip normatiu de la masculinitat.
- Segons els testimonis escoltats, es posa de manifest la importància de la personalitat, les eines, les habilitats socials i relacionals de cada persona per fer front a la realitat LGTBI, així com també, la necessitat de partir d'una situació familiar de respecte actiu o, en absència d'aquesta, d'un situació amb un mínim de respecte distant.

- Les persones del col·lectiu LGTBI escoltades, representants de diferents generacions, relaten el moment de presa de consciència de la seva orientació sexual (entre els 5 i 14 anys) com a un episodi traumàtic, de negació, frustració, depressió, marginació, de pensar que estàs malalt/a, de sentir-te perdut/uda, “bitxo raro”, “desgraciat/ada”, etc. Moment d’assimilació personal que evoluciona tot convertint-se en un complex procés vital per a “sortir de l’armari”, que segons els casos, oscil·la entre els 2-3 anys o fins i tot dècades. Es denota, com a indicador simptomàtic de manca de normalitat, que bona part de les persones escoltades majors de 30 anys, han manifestat haver tingut que mantenir la primera relació homosexual fora de la ciutat.
- Les persones del col·lectiu LGTBI escoltades posen de manifest que és molt complex i difícilós mostrar-se públicament. I costa pel temor al què diran, a la reacció de la família, a les crítiques i judicis que es fan a l’institut, a l’entorn laboral... La pressió social sobre la persona LGTBI avui per avui, diuen, és encara molt forta! Acaba sent determinant la personalitat de cadascú. I en particular en un municipi de les característiques culturals i de la mida poblacional com és Amposta, on tothom es coneix i l’anonimat brilla per la seva absència!
- En el cas de les persones LGTBI escoltades, hem trobat diversitat de reaccions en el sí de la família nuclear: (a) des d’actituds tolerants d’acceptació plena de la diferència amb el pas del temps, (b) a reiterats moments amb reaccions més visceralment de rebuig, passant (c) per posicionaments indiferents, de respecte passiu, de resignació, de deixar

fer però no parlar-ne, etc., essent aquests darrers, els més habituals entre les persones que hem escoltat.

- En termes generals, dels relats recollits a les persones col·loquides es desprèn que el fet de saber que un fill/a, germà/ana... és del col·lectiu LGBTI, d'entrada, no és una bona notícia. Tot i la voluntat primera d'acceptació i acompanyament, hi hauria un patiment major que pot ser eclipsaria aquesta voluntat d'acceptació: la temor per la reacció de l'entorn, tot presumint-la hostil (especialment en el cas de les persones menors d'edat).
- Ateses les vivències personals i les experiències recollides sembla ser que les persones LGBTI d'edat adulta gaudeixen d'unes xarxes socials amb sobredimensionament de les relacions endogàmiques entre les persones del col·lectiu LGBTI. En el seu entorn relacional diuen que es reproduïxen certes pautes d'evitació per part de les persones heterosexuales (no volen tenir relacions d'amistat amb una persona homosexual per la pressió social "del què diran") i d'auto-evitació (els i les persones homosexuals limiten les seves relacions per temor a la no acceptació). En una direcció similar, les persones més joves i les d'edat adulta també, coincideixen amb la necessitat de poder tenir espais segurs de trobada, relació e intercanvi amb altres persones del col·lectiu.

3) ENTORN SOCIAL

- Al voltant de la diferència sexual biològica -el fet de néixer dona o home- s'ha construït històricament un sistema d'organització social amb

l'assignació de rols i posicionaments socials diferenciats segons el sexe. Això s'ha concretat amb una sèrie de pressupòsits al voltant de que vol dir ser un home i ser una dona i de com uns i altres s'han de comportar, expressar, pensar, sentir, actuar, estimar, relacionar-se. Aquesta situació estructural de sexisme és la que determina un sistema social binari on hi ha "coses" per a homes i "coses" per a les dones: professions, esports, colors, maneres de fer i sentir, joguines, activitats, vestimentes, etc. Així mateix es desprèn d'aquesta organització social binària el pressupòsit que totes les persones hem de ser heterosexuales. Dels relats de les persones entrevistades i totes les col·loquides es traspuen discursos, així com s'expliquen situacions particulars, on aquest sistema social binari penalitza (independentment de la manifestació pública, o no, de l'orientació sexual) a la persona que surt d'aquest camí pre-establert, i en especial èmfasi, al xiquet/jove/home que es desmarca de l'arquetip viril: xiquet que porta algun objecte o peça de roba de color rosa, xiquet que vol jugar en cuines, noi que no li agrada el futbol, noia que vol jugar a bàsquet, noia que s'entén millor amb els nois, noi que és molt efusiu i parlador, i un llarg etc. de casuístiques. Es senyala, com a agreujant, un repunt social de posicionaments sexistes, en particular, en l'àmbit dels referents dels i les joves (modes, cançons, youtubers, sèries, etc.)

- A aquesta situació estructural de sexisme s'afegeix la invisibilitat del col·lectiu LGTBI empitjorant una situació en sí discriminatòria. Dels relats i discursos de les persones LGTBI s'identifica com a problemàtica la situació general d'invisibilització de la diversitat sexual, afectiva i de gènere, ja que fa que les persones LGTBI es sentin molt insegures alhora

d'expressar-se públicament per temor a la no acceptació, discriminació o violència. I d'altra banda, segons allò escoltat en la resta dels col·loquis, aquesta invisibilització genera, en l'imaginari col·lectiu general de la ciutat, una falsa percepció de normalitat en vers la realitat del col·lectiu LGTBI.

Efectivament, es constata el pressupòsit que totes les persones són heterosexuales, exceptuant aquelles que es mostren en naturalitat i obertament del col·lectiu LGTBI. D'aquesta forma s'invisibilitza la realitat de moltes altres persones amb uns condicionants personals i socials més desavantatjats per mostrar-se obertament, extrapolant a tot el col·lectiu LGTBI la normalitat amb que es manifesten públicament i afronten l'escrutini públic aquelles persones més fortes, més decidides..., amb millors situacions familiars, personals i/o laborals.

- Amposta és vista com una ciutat petita, rural, on tothom es coneix i no hi ha anonimat... característiques definitòries de la ciutat que suposen una dificultat específica en l'àmbit de les relacions que es donen en l'espai públic. D'una banda, perquè sents que t'has d'amagar atès que impera certa pressió social per no mostrar l'orientació sexual públicament (invisibilitat). I de l'altra, perquè si amb tot decideixes mostrar-te, aleshores com que tothom es coneix -encara que sigui de forma més o menys diluïda- es fa difícil mantenir l'anonimat, les informacions volen i la persona LGTBI és sotmesa ràpidament a la pressió de l'escrutini públic (mirades, murmuris, comentaris a les esquenes, mofes, insults, intromissió a la intimitat, etc.).

- Aquesta manca d'anonimat fa que el món virtual *On Line* s'identifiqui com a lloc segur de presa de contacte amb altres persones del col·lectiu per consultar, socialitzar i poder mantenir relacions íntimes. Especialment útil per a les persones joves que en fan un ús "autodidacta", ja que se'ls fa molt difícil explorar la seva sexualitat en un entorn social -institut, lleure o oci nocturn- que pressuposa l'heterosexualitat de tots els seus membres. Així també, a manca de persones referents, recursos i espais segurs de relació, el món *On Line* esdevé l'únic lloc interpretat com a segur per a l'obtenció d'informació sobre sexualitat o altres dubtes que emergeixen i no es poden parlar en altres llocs.
- Recapitulant, la idiosincràsia d'una ciutat com Amposta, la invisibilitat general del fet LGTBI (majoritàriament visible en l'esfera privada), la primacia del fet heterosexual en l'imaginari col·lectiu, la manca d'informació i sensibilització al respecte, la novetat del fenomen en la quotidianitat d'un territori rural com el nostre -més enllà de la presència en l'imaginari col·lectiu de les societats modernes- i el pes general dels estereotips i prejudicis de gènere esdevenen "caldo de cultiu" que abona petites i recurrents actituds de rebuig, amb diferents nivells de consciència e intencionalitat: (a) micro-assetjaments quotidians i personalitzats (mirades, comentaris, insults, invasió de la intimitat per curiositat, murmuris, etc.), especialment recurrents amb les persones que mostren una expressió de gènere menys normativa; i (b) un dia a dia de la ciutat amb un ambient general tenyit d'expressions, acudits, posicionaments, comportaments, etc. que denoten certa indiferència i/o baixa tolerància amb el fet LGTBI. Condicionant, tot plegat, (a) la

llibertat de poder viure a la ciutat sense amagar la teva orientació sexual i (b) el nivell de normalitat amb el que et pots desenvolupar, un cop et mostres tal i com ets: “sortir permanentment de l’armari”, renunciar a la teva intimitat, justificar-te, amagar-te, fer pedagogia permanentment, sentir temor del que diran, etc.

4) ENTORN EDUCATIU

- Segons les converses mantingudes amb les persones LGTBI cap d’elles han sentit parlar de les seves realitats ni a l’escola ni a l’institut. Els darrers anys, en l’àmbit de la sexualitat alguna cosa s’ha tractat als tallers d’educació sexual de secundària, però, denuncien que s’ha fet des d’una lògica només heterosexual. Invisibilitat institucional que d’una banda, impacta negativament sobre el desenvolupament de la persona, en particular, en allò relatiu a la seva autoestima, l’autoacceptació de la pròpia sexualitat o la identitat de gènere. I de l’altra, propicia un entorn favorable per l’existència d’assetjaments de baixa intensitat (i en determinades ocasions alta), però constants en el temps. En aquest context esdevé molt rellevant el paper del professorat, dels i les joves i les seves famílies. Senyalar la significança per als i les joves d’identificar referents positius, com per exemple el professorat LGTBI.
- L’esport escolar, i la pràctica de l’esport en general, és un dels espais que s’ha identificat de certa incomoditat per a les persones joves LGTBI (classes educació física, vestidors, lavabos...).

- Segons allò escoltat s'intueix que l'escola/institut no és un espai segur per a que les persones del col·lectiu LGTBI es mostren en plena naturalitat. Particularment, per als i les joves que estiguin en situació de transsexualitat. Hi ha un pressupòsit general que postula que totes i tots som heterossexuals (extrapolable a tota la societat), i per tant, sortir d'este paràmetre de normalitat, en particular en l'entorn de l'escola i l'institut, és molt difícil. En conseqüència, es desprèn com necessària una intervenció educativa i de sensibilització respecte la diversitat sexual-afectiva i de gènere a l'àmbit dels centres educatius de primària i de secundària.
- Finalment, de les converses mantingudes amb més d'un centenar de persones participants en aquesta diagnosi, a grans trets, s'han identificat certes característiques definitòries de les etapes de la vida que atenyen a la infància i a la adolescència/joventut:

Infància. Moment vital d'exploració del gènere. L'imaginari social sexista dificulta molt que els xiquets explorin la seva feminitat i les xiquetes la seva masculinitat, sense patir estigmatització.

Adolescència/joventut. Moment vital d'exploració de la sexualitat i l'orientació sexual. Moltes persones joves es plantegen sortir de l'armari, alhora que és el moment on es donen majors casos d'assetjament escolar. Tot plegat en un context on manquen espais segurs de relació, lleure i trobada... L'acceptació familiar és fonamental en este moment vital i produeix molta angoixa la reacció de la família

(temor a decebre, temor a ser rebutjats...) amb el que això implica de desconcert emocional.

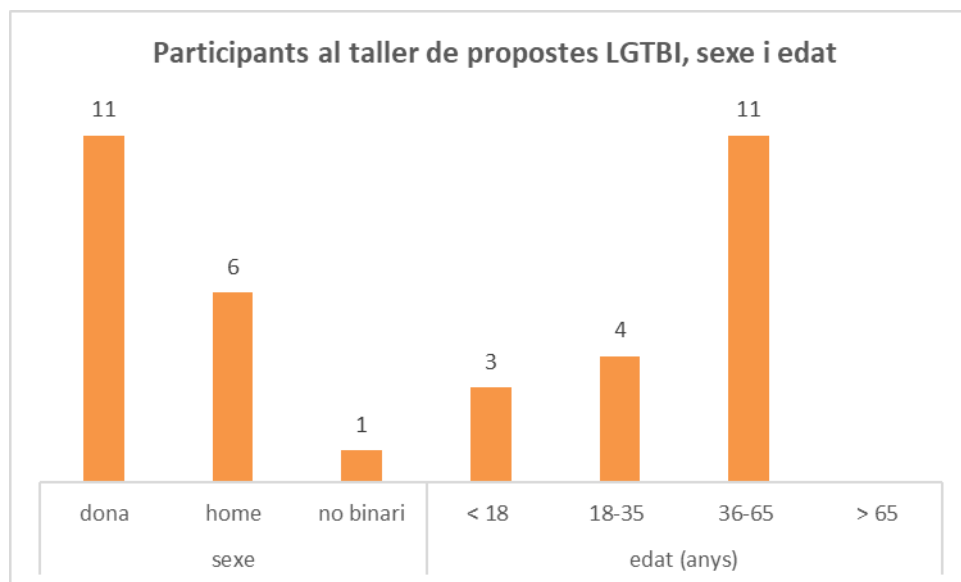
3. ESTRUCTURA I PLA D'ACCIÓ

Metodologia

L'estructura del pla d'acció constitutiu del *Pla Local de Polítiques LGBTI d'Amposta, com assolir la igualtat en l'àmbit de la diversitat sexual, afectiva i de gènere (2019-2022)* surt com a conseqüència -i resultat- del treball conjunt dut a terme durant el taller participatiu de propostes, impulsat per a aquesta finalitat. Efectivament, durant el mes de novembre de 2018 es va realitzar una sessió de devolució de la diagnosi i taller de propostes oberta a la participació de totes les persones que van aportar la seva visió i vivència durant la fase de diagnosi.

El desenvolupament del taller de propostes, un cop presentats els resultats de la diagnosi participada, consta d'una primera part de reflexió individual i anotació de les idees que a cada participant se li ocorrin en un post-it tot referenciant-les en els respectius eixos de la diagnosi; el següent pas és l'anàlisi de les idees individuals referenciades en cada eix mitjançant un petit grup de persones, a fi i efecte de transformar-les en propostes d'acció que donin resposta a aquell eix de la diagnosi. Finalment el grup passa a validar i complementar, si s'escau, el treball dels altres grups en la resta d'eixos de la diagnosi.

Així doncs, quasi una vintena de persones (ciutadans i ciutadanes de la ciutat, recursos tècnics municipals, i de l'Associació LGTeBre) van participar en la identificació d'una trentena de propostes, que agrupades segons els següents àmbits temàtics, defineixen l'estructura del pla d'acció: 1) organització municipal i treball conjunt; 2) LGTBIfòbia; 3) educació formal, no formal i comunitària; i 4) cultura, esports, festes, oci nocturn i oci diürn. Seguidament es mostra un gràfic on s'il·lustra la participació de les persones al taller de propostes agrupades segons sexe i edat.

Finalment, durant el mes de gener de 2019, l'estructura del pla, d'acció, d'aquesta forma plantejada, es sotmet a validació per part de la ciutadania mitjançant una sessió de devolució, prèvia a l'aprovació formal del Pla en el Ple Municipal, que va contar en la participació d'una seixantena de persones. Seguidament es mostra una imatge que il·lustra dita sessió de devolució.

Àmbits i pla d'acció

A continuació es presenta el pla d'acció del *Pla Local de Polítiques LGBTI d'Amposta, com assolir la igualtat en l'àmbit de la diversitat sexual, afectiva i de gènere (2019-2022)*. Un pla d'acció amb una doble finalitat, d'una banda, garantir la incorporació de la perspectiva de la diversitat sexual, afectiva i de gènere en el treball intern i extern de l'Ajuntament. I de l'altra, promoure polítiques públiques que visibilitzin i reconeguin la diversitat sexual i de gènere, tot combaten les condicions de desigualtat que pateixen les persones del col·lectiu LGBTI.

El pla d'acció, com hem vist doncs, s'estructura en quatre grans àmbits temàtics:

1. Organització municipal i treball conjunt
2. LGBTIfòbia
3. Educació formal, no formal i comunitària
4. Cultura, esports, festes, oci nocturn i oci diürn

Cadascun d'aquests quatre àmbits, alhora, es troba organitzat en sis categories diferenciades: (a) **objectius**, finalitat a aconseguir per tal de donar resposta a la problemàtica identificada; (b) **accions**, tasques a emprendre a fi i efecte d'aconseguir l'objectiu establert, (c) **indicadors**, instruments per indicar la mesura en què l'acció plantejada assoleix

l'objectiu establert, (d) ***pressupost***, referència econòmica de despesa per l'execució de l'acció, (e) ***àrees municipals i/o institucions promotores***, identificació de les àrees municipals o altres institucions públiques i/o privades "claus" per l'impuls, disseny, execució i dinamització de l'acció, i finalment, (f) ***temporització***, referència anual a partir de la qual l'acció serà promoguda.

ÀMBIT TEMÀTIC 1: ORGANITZACIÓ MUNICIPAL I TREBALL CONJUNT					
OBJECTIU	ACCIÓ	INDICADORS	PRESSUPOST BAIX ≤500 MITJÀ 500-2000 ALT ≥2000	ÀREES MUNICIPALS/ INSTITUCIONS PROMOTORES	TEMPORITZACIÓ
Vetllar pel compliment, seguiment, avaluació i difusió Pla LGTBI	Nomenar una persona responsable de portar a terme, fer el seguiment i l'avaluació del Pla d'Acció	Haver nomenat una persona responsable	NUL	Àrea de Serveis Socials	2019
	Motivar la Taula interdepartamental de Joventut com a espai a partir del qual articular el seguiment i l'avaluació del Pla d'Acció, tot nomenant una persona responsable per àrea que garanteixi la mirada LGTBI	Haver consensuat aquesta funció de la Taula	NUL	- Àrea Serveis Socials - Àrea de Joventut - Àrea de Cultura - Àrea de Governació - Àrea de Festes - Àrea d'Esports - Àrea d'Ensenyament - Àrea de Participació Ciutadana - Àrea de Serveis	2019-2022
	Crear un espai tècnic de coordinació i treball conjunt entre el Pla d'Igualtat i el Pla LGTBI	Haver creat l'espai de coordinació entre plans	NUL	Àrea de Serveis Socials	2019
	Portar a terme un pla de comunicació i difusió (interna i externa) del Pla LGTBI: pàgina web, reunions internes, mitjans de comunicació locals...	- Haver elaborat el pla de comunicació i difusió - Nombre d'accions portades a terme	NUL	- Àrea de Serveis Socials - Àrea de Noves Tecnologies	2019

		Tipus d'accions impulsades		Àrea de Mitjans de Comunicació	
	Comunicar a empreses concessionàries o proveïdores, i a les associacions i les entitats, el compromís de l'Ajuntament amb el respecte actiu a la diversitat sexual, afectiva i de gènere, per mitjà d'una carta o un comunicat; vinculat en la RdP de presentació del Pla.	- Haver elaborat la carta - Nombre de cartes enviades - Tipologia d'agents comunicats	NUL	- Àrea de Serveis Socials - Àrea d'empresa i promoció econòmica - Protocol - Àrea de Mitjans de Comunicació	2019
Capacitar la plantilla municipal en matèria LGTBI	Formació i sensibilització del personal municipal (tècnic i polític de totes les àrees), incloent-la dins el currículum professional	- Nombre de formacions - Nombre de persones participants - Valoració persones participants antes i després - Valoració persona formadora antes i després	MITJÀ	Àrea de Serveis Socials	2019-2022
Capacitar altres agents municipals en matèria LGTBI	Treballar conjuntament en l'àrea de sanitat per promoure formacions específiques sobre temàtica LGTBI als i les professionals sanitaris, psicòlegs i psicopedagogs	- Nombre de formacions - Nombre de persones participants - Valoració persones participants - Valoració persona formadora	MITJÀ	- Àrea de Serveis Socials - Àrea de Sanitat - Departament de Salut	2020-2022
	Impulsar la coordinació d'accions entre el Pla LGTBI i el Pla d'Igualtat en l'àmbit del treball	- Nombre de tallers - Nombre de persones assistents	MITJÀ	Àrea de Serveis Socials	2020

	per promoure tallers de sensibilització adreçats als agents vinculats amb el consistori: empreses i entitats	• Valoració persones participants • Valoració persona formadora		• Àrea d'empresa i promoció econòmica • Àrea de Participació Ciutadana	
Garantir que la documentació municipal reconegui la realitat de les persones LGTBI	Adequació dels formularis i la documentació pròpia municipal a la diversitat de models familiars i la pluralitat d'identitats de gènere	• Nombre de formularis i fitxes adaptades	NUL	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Noves Tecnologies	2019
Garantir informació de qualitat i l'accés a recursos específics sobre diversitat sexual-afectiva i de gènere i l'acompanyament integral a les persones	Disposició del Servei municipal d'Atenció Integral i acompanyament personal i/o familiar (particularment pensat per a persones joves i famílies), amb possibilitat d'itinerar per llocs naturals de confluència dels i les joves.	• Existència del servei/eina • Difusió del servei/eina • Nombre d'atencions realitzades • Demandes principals de les persones • Nombre d'itineràncies • Lloc de les itineràncies	NUL	• Àrea de Serveis Socials	2019
	Crear un espai de referència d'assessorament jurídic especialitat en la realitat de les persones LGTBI	• Existència de l'espai d'assessorament jurídic • Difusió del espai • Nombre d'atencions realitzades • Demandes principals ateses	NUL	• Àrea Serveis a les Persones • Àrea de serveis Municipals	2019
	Impulsar un pla de comunicació per donar a conèixer l'existència del Servei municipal d'Atenció Integral i el Servei Jurídic	• Haver elaborat el pla de comunicació i difusió • Nombre d'accions portades a terme	NUL	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Noves Tecnologies	2019

		Tipus d'accions impulsades		Àrea de Mitjans de Comunicació	
Garantir la perspectiva sobre diversitat sexual-afectiva i de gènere en les polítiques i serveis municipals adreçades a persones originàries d'altres països	Oferta dels recursos LGTBI (Servei municipal d'Atenció Integral i Associació LGTBEbrE) a les persones originàries d'altres països. Adequació dels cursos de ciutadania incloent la perspectiva LGTBI.	- Nombre de recursos disponibles als serveis d'atenció i acollida - Nombre de recursos oferts en els cursos de ciutadania - Tipologia d'adequació dels cursos de ciutadania	NUL	Àrea Serveis a les Persones	2019
Dur a terme actes de visibilitat i reconeixement de la diversitat afectiva-sexual i de gènere a l'espai públic	Commemoració dels dies internacionals de referència per les persones LGTBI mitjançant actes, hissades de banderes, declaracions institucionals, activitats públiques...	- Dies celebrats - Accions realitzades - Nombre de persones que hi participen	BAIX	- Àrea de Serveis Socials - Alcaldia - Àrea de Mitjans de Comunicació - Protocol	2019
	Sensibilització a la ciutadania mitjançant campanyes, fires, accions als mitjans de comunicació, cartells als instituts i les escoles, etc.	Nombre d'accions de sensibilització realitzades	BAIX	- Àrea de Serveis Socials - Alcaldia - Àrea de Mitjans de Comunicació	2020
	Declaració institucional com a ciutat amiga amb la diversitat sexual-afectiva i de gènere	Nombre de declaracions institucionals realitzades	NUL	- Àrea de Serveis Socials - Alcaldia - Protocol	2019

Promoure la visibilitat de la diversitat sexual-afectiva i de gènere en la comunicació corporativa i en els mitjans de comunicació locals	Coordinar accions amb el Pla local d'Igualtat per tal de promoure tallers específics als i les responsables de comunicació per dotar-los d'eines concretes per incorporar la realitat LGTBI en el conjunt dels productes comunicatius municipals.	• Nombre de tallers • Nombre de persones assistents • Valoració persones participants • Valoració persona formadora	BAIX	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Mitjans de Comunicació	2019
	Promoció d'imatges que facin referència a la realitat LGTBI en el conjunt de les comunicacions de l'ajuntament: pàgina web, xarxes socials, cartells, pòsters i similars... editats en tots els àmbits i serveis municipals (turisme, comerç, economia...)	• Nombre d'imatges difoses • Tipus de referència concreta	NUL	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Mitjans de Comunicació	2020-2022
Desenvolupar accions per combatre la discriminació lgtbifòbica en l'entorn laboral municipal	Vetllar per la incorporació de l'assetjament per raó d'orientació sexual, identitat de gènere i/o expressió de gènere en els protocols contra l'assetjament per raó de sexe de l'Ajuntament	• Ampliar el marc conceptual del protocol de l'Ajuntament • Nombre de casos atesos	NUL	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Personal	2019

ÀMBIT TEMÀTIC 2: LGTBIFÒBIA					
OBJECTIU	ACCIÓ	INDICADORS	PRESSUPOST BAIX ≤500 MITJÀ 500-2000 ALT ≥2000	ÀREES MUNICIPALS/ INSTITUCIONS PROMOTORES	TEMPORITZACIÓ
Establir mecanismes d'acompanyament i de denúncia per a les víctimes per LGTBIFòbia	Vetllar per tal d'atendre els procediments d'acompanyament i de denúncia del Servei d'Atenció Integral (Telèfon d'atenció tipus 016, bústia de denúncies... per exemple)	- Existència del protocol - Difusió del protocol - Nombre de casos atesos	NUL	- Àrea de Serveis Socials - Àrea de Governació - Generalitat de Catalunya-Treball, Afers Socials i Famílies - Mossos d'Esquadra	2019-2022
	Treballar conjuntament amb la policia local per tal de generar les òptimes condicions per a que es puguin fer efectives les denúncies de situacions d'LGBTIfòbia que es donen a la ciutat	- Nombre d'acompanyaments - Valoració per part de les persones afectades	NUL	- Àrea de Serveis Socials - Àrea de Governació	2019-2022
	Formació i capacitació a la policia local en relació a la diversitat sexual-afectiva i de gènere i LGTBIfòbia	- Nombre de formacions - Nombre de persones assistents - Valoració persones participants - Valoració persona formadora	MITJÀ	- Àrea de Serveis Socials - Àrea de Governació	2019-2022
	Posicionaments institucionals al ple municipal reprovant públicament determinades	Nombre de posicionaments institucionals	NUL	- Àrea de Serveis Socials - Alcaldia	2019-2022

	actituds lgtbifòbiques i mostrant-se a favor de la diversitat sexual-afectiva i de gènere.	• Repercussió mediàtica dels mateixos			
Establir mecanismes per prevenir i combatre l'LGTBIFòbia en l'espai públic	Realització de campanyes per promoure festes populars inclusives i sense LGTBIfòbia, extensives a l'oci nocturn.	• Nombre d'accions comunicatives • Nombre d'accions de sensibilització • Nombre de persones que han rebut l'acció	MITJÀ	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Mitjans de Comunicació	2020-2022
	Coordinar accions amb el Pla Local d'Igualtat per ampliar el marc conceptual del <i>Protocol per l'abordatge de la violència sexual i agressions sexistes en espais públic d'oci i festius</i> , tot incorporant la violència LGTBIfòbica.	• Ampliar el marc conceptual del protocol existent • Difusió del protocol • Nombre de casos atesos • Tipologia dels casos atesos	NUL	• Àrea Serveis Socials • Àrea de Festes • Àrea de Governació	2019-2022

ÀMBIT TEMÀTIC 3 : EDUCACIÓ FORMAL, NO FORMAL I COMUNITÀRIA					
OBJECTIU	ACCIÓ	INDICADORS	PRESSUPOST BAIX ≤500 MITJÀ 500-2000 ALT ≥2000	ÀREES MUNICIPALS/ INSTITUCIONS PROMOTORES	TEMPORITZACIÓ
Fomentar una ciutat educadora que normalitzi el respecte a la diversitat sexual, afectiva i de gènere	Coordinar accions amb el Pla Local d'Igualtat per promoure la realització de tallers oberts a la participació de la ciutadania en general que sensibilitzin, informin i fomentin el respecte actiu amb les persones del col·lectiu LGTBI	• Nombre de tallers impulsats conjuntament • Temàtica del taller • Nombre de persones participants • Valoració de les persones participants • Valoració de la persona formadora	MITJÀ	• Àrea Serveis a les Persones • Taula Interdepartamental del Joventut	2020-2022
	Coordinar accions amb el Pla Local d'Igualtat per treballar conjuntament amb la Biblioteca Comarcal per crear una maleta de recursos (contes, llibres, revistes, documents audiovisuals, etc.) que normalitzen el respecte a la diversitat sexual, afectiva i de gènere; tot movent-la de forma itinerant entre les escoles, instituts, entitats de diversa índole...	• Nombre de fons amb temàtica LGTBI, adquirits anualment • Tipologia dels fons adquirits • Haver elaborat la maleta de recursos • Nombre d'itineràncies • Llocs on s'han fet les itineràncies • Valoració de la maleta per part de l'equip tècnic impulsor . • Valoració per part de les persones participants	MITJÀ	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Cultura • Àrea d'Ensenyament • Àrea de Participació Ciutadana	2020-2022

Treballar conjuntament amb els equips directius dels centres educatius de primària i de secundària per incorporar el respecte a la diversitat sexual, afectiva i de gènere	Promoure la reflexió conjunta sobre possibles aspectes a considerar: (a) vestidors inclusius; (b) currículums i tràmits administratius adaptats a la diversitat LGTBI; (c) tolerància zero al <i>Bullying</i> LGTBI, (d) referents LGTBI al centre; (e) projecte educatiu de centre per visibilitzar i reconèixer la realitat LGTBI; (f) incorporació d'assignatures específiques a la ESO en matèria d'habilitats socials, emocionals i relacionals; (g) actes per la commemoració dels dies internacionals de referència per les persones LGTBI...	• Nombre d'espais de treball conjunt • Tipus d'espais de treball conjunt • Nombre d'accions impulsades • Tipus d'accions impulsades	NUL	• Àrea de Serveis Socials • Àrea d'Ensenyament • Centres educatius de primària i secundària	2021-2022
	Promoure la realització d'accions formatives adreçades al personal docent a fi i efecte de fomentar la diversitat LGTBI als centres, així com també, capacitar per prevenir la LGTBIfòbia	• Nombre de formacions • Nombre de persones assistents • Enquestes valoració persones participants • Enquestes valoració persona formadora	MITJÀ	• Àrea Serveis a les Persones • Àrea d'Ensenyament • Centres educatius de primària i secundària	2020-2022
	Coordinar accions amb el Pla Local d'Igualtat per potenciar l'escola de mares i pares per sensibilitzar, visibilitzar i reconèixer la realitat LGTBI	• Haver recuperat l'escola de mares i pares, tot generant sinèrgies entre centres educatius i xarxa d'AMPES/AFES	BAIX	• Àrea de Serveis Socials • Àrea d'Ensenyament • Centres educatius de primària i secundària	2020

		• Nombre de formacions realitzades a l'any • Nombre de persones participants • Valoració per part de les persones participants • Valoració per part de la persona formadora • Valoració per part de l'equip tècnic impulsor		• AMPA/AFA • FAPAC	
	Coordinar accions amb el Pla Local d'Igualtat per promoure formació de més qualitat en matèria d'educació sexual, incloent-hi formació LGTBI. Partint de la referència del Pla Salut, Escola i Comunitat.	• Nombre de formacions d'educació sexual realitzades • Haver incorporat continguts i conceptes amb temàtica LGTBI • Valoració per part dels centres. • Valoració per part de l'alumnat. • Valoració per part de la persona formadora • Valoració per part de l'equip tècnic impulsor	NUL	• Àrea de Serveis Socials • Àrea d'Ensenyament • Centres educatius de primària i secundària • AMPA/AFA	2019-2022

ÀMBIT TEMÀTIC 4: CULTURA, ESPORTS, FESTES, OCI NOCTURN I OCI DIÛRN					
OBJECTIU	ACCIÓ	INDICADORS	PRESSUPOST BAIX ≤500 MITJÀ 500-2000 ALT ≥2000	ÀREES MUNICIPALS/ INSTITUCIONS PROMOTORES	TEMPORITZACIÓ
Programar representacions sobre la diversitat sexual-afectiva i de gènere en l'oferta cultural municipal	Programació d'espectacles/mostres/exposicions/projeccions que visibilitzin aquestes realitats defugint d'estereotips i prejudicis	• Nombre d'accions culturals programades • Nombre d'assistents	NUL	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Cultura	2019-2022
Fer accessible els equipaments esportius municipals a les persones usuàries LGTBI	Impulsar el treball conjunt en l'àrea d'esports per repensar els usos dels vestidors tenint en consideració la realitat de les persones LGTBI (p.ex. cabines individuals als vestidors, lavabos públics unisex individuals, escrits dissuasius als vestidors...)	• Nombre d'espais de treball conjunt • Tipus d'espais de treball conjunt • Nombre d'accions impulsades • Tipus d'accions impulsades	NUL	• Àrea de Serveis Socials • Àrea d'Esports	2019-2022
Incorporar la perspectiva de la diversitat sexual-afectiva i de gènere en l'àmbit de l'espai públic	Coordinar accions amb el Pla Local d'Igualtat per treballar conjuntament amb l'àrea de cultura i de festes per garantir la mirada LGTBI en l'organització de les festes i actes festius	• Haver creat un espai de treball conjunt. • Tipologia d'espais de treball conjunt • Nombre d'actuacions impulsades conjuntament • Tipologia d'actuacions impulsades conjuntament	NUL	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Festes • Àrea de Cultura	2020-2022

		• Valoració per part de l'equip tècnic impulsor			
	Promoure la creació d'un espai segur de relació, socialització, referència i visibilització de les persones LGTBI	• Haver promogut l'espai • Valoració de les persones participants en l'ús de l'espai • Valoració del personal tècnic municipal	ALT	• Àrea de Serveis Socials • Alcaldia	2019-2022
	Coordinar accions amb el Pla Local d'Igualtat per realitzar formació específica adreçada als professionals de l'oci nocturn i diversos agents de seguretat vinculats (empreses de seguretat, policia local i mossos esquadra)	• Nombre de formacions • Nombre de persones assistents • Enquestes valoració persones participants • Enquestes valoració persona formadora	MITJÀ	• Àrea de Serveis Socials • Àrea de Festes • Àrea de Governació	2021-2022

4. GOVERNANÇA DEL PLA

La governança del *Pla Local de Polítiques LGBTI d'Amposta, com assolir la igualtat en l'àmbit de la diversitat sexual, afectiva i de gènere (2019-2022)* s'articularà mitjançant espais de relació i treball conjunt que vetllin per la implementació, seguiment i avaluació del Pla tot contant amb la participació dels representants institucionals municipals, els recursos tècnics municipals i la ciutadania (organitzada i no organitzada). A tal efecte es proposa partir de fòrums/espais existents a la ciutat (Consell Municipal de Serveis Socials i la Taula tècnica municipal Interdepartamental de Joventut), tot complementant-los impulsant-ne de nous (espai ciutadà de seguiment del Pla).

Consell Municipals de Serveis Socials d'Amposta. Tots els municipis que tinguin l'obligació legal de prestar serveis socials, és a dir, els municipis amb més de 10.000 habitants, han de constituir el seu propi consell municipal de serveis socials (art. 54 de la Llei 12/2007 i art. 24 del Decret 202/2009). L'article 24.2 del Decret 202/2009 defineix aquests consells com "òrgans col·legiats de participació comunitària per a l'assessorament, consulta, proposta i participació en matèria de serveis socials en els municipis". Inclouent la representació dels ens locals, dels usuaris, de les entitats representatives dels interessos ciutadans, empresarials, sindicals i professionals, de les dones i de les entitats d'iniciativa social registrades a la ciutat.

Des de l'any 2014 la ciutat d'Amposta conta amb el seu Consell Municipal de Serveis Socials. Es voluntat de l'Ajuntament, doncs, referenciar aquest Consell com l'espai formal i col·legiat de seguiment i avaluació de la implementació del Pla Local de polítiques LGTBI de la ciutat d'Amposta.

Taula tècnica municipal Interdepartamental de Joventut. Des de l'any 2018 l'Ajuntament d'Amposta està impulsant un espai de treball conjunt participat per responsables tècnics de diferents àrees i serveis municipals. Atesa la voluntat d'incorporar la perspectiva interseccional com a model d'intervenció del Pla de polítiques LGTBI, a partir de la qual les polítiques de dones i les polítiques LGTBI s'entenen com a instruments específics complementaris i necessaris per tal d'assolir l'objectiu general de treballar per la igualtat de gènere a la ciutat. Atesa la voluntat de la Taula interdepartamental de Joventut, de ser espai de referència del treball conjunt i coordinat entre diferents àrees de l'Ajuntament. Es veu aquesta Taula com espai idoni per vetllar per la implementació, el seguiment i l'avaluació del Pla, així com també, per a la coordinació d'accions i l'establiment de sinèrgies d'actuació (interseccionalitat).

Espai Ciutadà de seguiment del Pla. En l'àmbit de la implicació ciutadana, més enllà de l'espai formal i col·legiat de seguiment i avaluació del Pla que suposa el Consell Municipal de Serveis Socials, s'estima oportú l'impuls d'un espai de seguiment del Pla, de caràcter menys formal, obert a la participació de la ciutadania organitzada (més

enllà de les entitats registrades com a entitat socials), així com també, de la no organitzada (persones a títol individual). Un espai que doni cabuda a la participació de totes aquelles persones que s'han implicat en les diferents fases d'elaboració del Pla, i per tant, que generi les condicions de continuïtat de la seva participació, ara, en la fase de seguiment i implementació del Pla. Un espai simbòlic de reconeixement mutu que posi en valor allò que hem pogut impulsar conjuntament.

5. ANNEXES

Continguts taller participatiu de propostes

a) Devolució diagnosi LGTBI

OBSERVACIONS INICIALS...

Perfil de les persones LGTBI escoltades

Dificultat d'accés al testimoni del noi/jove gai!

Aparent percepció de normalitat

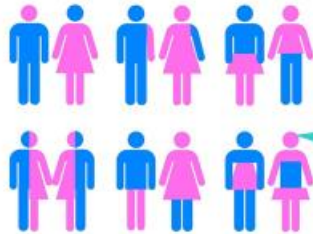
Predomini d'allò heteronormatiu
Invisibilitat de bona part de la realitat LGTBI
Desequilibri d'empaties

OBSERVACIONS INICIALS...

LGTBIFÒBIA

Agressions físiques

Agressions verbals,
insults i mofes en
xarxes socials i oci
nocturn

Situacions de
bullying en centres
educatius

ENTORN PERSONAL

Presa de consciència/sortir armari
episodi traumàtic!

Entorn familiar
indiferència i/o rebuig... amb el
temps acceptació

Temor a la reacció dels altres:
família, amistats, coneguts, entorn
social, entorn laboral...

ENTORN SOCIAL

Situació estructural de sexisme

determina un sistema social binari on hi ha “coses” per a homes i “coses” per a dones

Idiosincràsia entorns rurals

manca anonimat i pes preponderant de les tradicions

Xarxes socials dèbils

endogàmia relacional, poques relacions...

ENTORN ESCOLAR

Invisibilitat institucional

No reconeixement de la realitat LGBTI, manca de referents positius, manca d'eines/competències per part del professorat-família-comunitat educativa, tema: vestidors/lavabos...

Sobredimensionament d'allò heteronormatiu

Qui surt de la norma, paga un preu molt alt: insults, mofes, bullying...

b) Resultats taller propostes

El taller realitzat ha estat dissenyat amb un doble objectiu. Per una banda, que tant la ciutadania com els recursos tècnics del municipi, hagin pogut aportar de manera individual les seves propostes d'acció al Pla i per altra banda, s'han volgut generar espais de diàleg i relació al voltant del tema de la situació del col·lectiu de persones LGBTI al municipi. Aquest doble objectiu permet, per una banda la participació activa i el sentiment de pertinença, i per l'altra, la sensibilització, la formació i l'enriquiment mutu entre les persones participants al taller.

Els tallers ha consistit en una primera part de pluja d'idees tenint en compte els 3 elements prioritaris detectats en la diagnosi: la situació personal, l'entorn social i l'entorn escolar de les persones LGBTI a Amposta; i la LGTBIfòbia com a eix transversal de manifestació en tots tres àmbits. Aquesta pluja d'idees s'enganxava en post-its en els diferents entorns identificats en diferents taules.

Finalment, les persones formaven grups de forma aleatòria i treballaven conjuntament a cada taula (entorn) per tal de pensar i definir propostes per tal de millorar les situacions i problemàtiques detectades, treballant davant de cada entorn un temps determinat, de manera que cada grup pensa i anota propostes dels 3 entorns. Seguidament es refereixen els resultats de la pluja d'idees individual i les propostes articulades en grup en vers cadascun dels 3 entorns.

ENTORN PERSONAL

Pluja d'idees

- Autodescobriment: conèixer-se a un mateix, gustos, identitat, sexualitat.
- Suport a famílies, personal, ... a l'hora de fer processos de transició.
- Acompanyament i visualització dels serveis de suport.
- Lavabos públics unisex.
- Més xerrades sobre l'autoacceptació, l'autoconeixement i com adquirir-ho.
- A nivell entorn familiar, realitzar cursos com aquest a totes les edats.
- Crear espais de socialització on poder compartir el fet des de l'individu.
- Manca d'eines de les famílies per acompanyar i recolzar.
- Incloure tema LGTBI als nouvinguts als cursos de ciutadania.
- Ampliar xerrades voluntàries a l'àmbit municipal a la població en general.
- Accedir a les famílies amb individus LGTBI per trencar barreres.
- Escola de pares/mares per ajudar a donar pautes de com acceptar fill/filla LGTBI.
- Metge de capçalera format en LGTBI.

Propostes

- Formació al personal sanitari i psicopedagogs
- Incloure sensibilització de diversitat sexual en totes les activitats dirigides a tothom
- lavabos públics unisex/ individuals
- Visibilitzar espais segurs
- Incloure temàtica LGTBI als nouvinguts als cursos de ciutadania
- Difusió del SAI
- Acompanyament i ajuda als familiars
- Ajuda professional per a l'autoconeixement

ENTORN SOCIAL

Pluja d'idees

- Informar sobre drets i denunciar la lgtbifòbia
- Laboral: garantia i defensa dels drets de les persones LGTBI en el seu entorn laboral: no discriminació, "defensa del ciutadà" en aquest sentit
- Festes – llibre, cartellera, etc.
- Fer visible el col·lectiu encara que sigui molt discret, una parella en un crio o agafats de la mà...
- Visibilització lgtbi en campanyes publicitàries de temes diversos (turisme, comerç, economia...) posant gais, lesbianes, transgènere a la imatge publicitària

- Obligar tots els departaments que depenguin de l'ajuntament que visibilitzen el col·lectiu (cartells, tríptics...)
- Cabines individuals als vestuaris sense divisió per sexes
- Trencament barreres sexistes (wc's, lavabos...)
- Treball coordinat en el pla de treball de polítiques igualtat entre homes i dones
- Visibilització LGTBI en les festes locals
- Incloure la realitat lgtbi a festes locals
- Expressions culturals que visibilitzi el col·lectiu
- Aïllament social
- Activitats relacionades amb l'entorn LGTBI
- Un LOCAL ben visible, ben cèntric on reunir-se, on poder estar
- Corregir a les persones que discriminen o fan comentaris exclusius cap a les persones del col·lectiu
- Treball educatiu de ciutat més enllà dels centres educatius
- Conscienciació i desnormativació de la *cis* heteronormativa
- Fer visible a través de XXSS dies com l'orgull i similars
- Declaració institucional de ciutat diversa i inclusiva
- Bandera LGTBI a l'ajuntament i als instituts

Propostes

- Cabines individuals a instal·lacions municipals (vestidors, wc...) sense especificar gènere
- Visibilització LGTBI a festes locals (populars) i culturals.
- Informar sobre drets LGTBI i crear un espai de referència on poder rebre assessorament jurídic.

- Visibilització institucional
- Campanyes publicitàries diverses amb realitat LGTBI
- Sensibilització de realitat LGTBI
- Coordinar pla = gènere ↔ pla LGTBI
- Creació d'un local /espai LGTBI
- No permetre manifestacions públiques LGTBFÒBIQUES (càntics, lemes...) consignes lgtbifòbiques
- Formació personal seguretat de festes i actes → SEGURETAT PÚBLICA!
- Creació d'un número d'assistència d'atenció/assessorament cap al col·lectiu
- Formació especialitzada per als treballadors de la funció pública/privada

ENTORN ESCOLAR

Pluja d'idees

- Protocol de detecció LGTBFÒBIA + Formularis que contemplen la diversitat LGTBI
- A nivell de publicitat millorar en los grups LGTBI
- No es contemplen les persones del col·lectiu en el dia a dia
- No minimitzar cap tipus d'agressió ni justificar-les: BULLING
- Informar als professors per a que puguin ajudar als seus alumnes
- Psicòlegs formats en àmbit LGTBI
- Referents al centre educatiu (professorat, personal)
- Formació als docents en competències

- No amagar el fet entre aquelles persones del col·lectiu que són referents
- Visibilitzar el col·lectiu un referent LGTBI a tots els centres
- Educació sexual com a assignatura
- Material educatiu (llibres de text) amb presència de realitat LGTBI (editorials, departament)
- Incloure la perspectiva LGTBI al currículum de forma transversal
- AMPA: Xerrades per visibilitzar referents, normalitzar currículums, ref. Especialitzats educació emocional
- Assignatures per millorar l'autoestima
- Xerrades educatives als col·legis i instituts (per a tots els nivells sobretot en la preadolescència).
- Formació dels /les professionals per fomentar la diversitat LGTBI: NO NOMÉS PREVENIR LA LGTBIFÒBIA
- Als col·legis millorar l'educació sexual no només l'ensenyança actual
- Fulls d'inscripció dels alumnes, no posar nom del pare, nom de la mare
- Formació *bulling* protocols de detecció adaptació formal
- Normalitzar el tema a les classes des de petits
- Treballar la perspectiva de gènere a les AMPA
- Animar als mateixos professors-ores a abordar el tema
- Apoderar les AMPES recollir les inquietuds LGTBI
- Que els tallers d'educació sexual siguin més inclusius amb LGTBI
- Xerrades educatives a pares i alumnes sobre LGTBI
- Taller per a alumnes i docents

- Xerrades grupals alumnes per conscienciació (coneixements informació problemàtiques)
- Projectes escolars per crear referents LGTBI d'èxit (dins la normalitat)
- Incorporar a l'entorn escolar accions que posin en valor la ciutadania diversa
- Protocol específic als centres educatius per visibilitzar LGTBI a tot el centre (projecte educatiu)

Propostes

- Formació del professorat per part d'especialistes
- Currículums i tràmits administratius adaptats a la diversitat LGTBI (sense especificar gènere dels pares).
- Sensibilització de les AMPES* (xerrades, informació...) *AMPES: AMPA → AFA
- Creació d'una figura referent a tots els centres per poder acudir si l'alumnat o professorat detecten algun tipus de problema (preferentment especialitzada en el tema).
- Donar més importància a l'educació emocional
- No passar per alt cap exclusió o agressió per raons de gènere o orientació sexual
- Lavabos i vestidors individuals
- Formació i professorat sobre deures i obligacions de cara als alumnes lgtbi
- Realitzar actes en dies assenyalats en lo col·lectiu LGTBI (dia contra la homofòbia...)

Continguts sessió de devolució

MARC CONCEPTUAL

Pla
LGTBI

	NORMA		EXCLUSIÓ
Sexe	Femella	Masclle	<i>Intersexual</i>
Identitat de gènere	Dona	Home	<i>Transexual/ transgènere</i>
Expressió de gènere	Femenina	Masculina	<i>Homes femenins/ Dones masculines</i>
Orientació/ Preferència sexual	Heterosexual		<i>Homosexual, bisexual...</i>

ENFOC METODOLÒGIC

PRIMERES CONCLUSIONS

PLA LOCAL DE DONES D'AMPOSTA I
PLA LOCAL LGTBI D'AMPOSTA
SESSIÓ DE DEVOLUCIÓ

Pla
LGTBI

**Perfil de les persones LGTBI
escoltades**

Dificultat d'accés al testimoni del
noi/jove gai!

Aparent percepció de normalitat

Predomini d'allò heteronormatiu
Invisibilitat de bona part de la
realitat LGTBI
Desequilibri d'empaties

PRIMERES CONCLUSIONS

PLA LOCAL DE DONES D'AMPOSTA I
PLA LOCAL LGTBI D'AMPOSTA
SESSIÓ DE DEVOLUCIÓ

Pla
LGTBI

ENTORN
PERSONAL

ENTORN
SOCIAL

ENTORN
ESCOLAR

LGTBIFÒBIA

Pla
LGTBI

Organització municipal i treball
conjunt

LGTBIfòbia

Educació formal, no formal i
comunitària

Cultura, esports, festes, oci nocturn i
oci diürn

SEGUIMENT, AVALUACIÓ I DIFUSIÓ DEL PLA

- Designar una persona tècnica responsable
- Coordinació entre àrees municipals i entitats
- Donar a conèixer el Pla dins l'Ajuntament

FORMACIÓ PER CAPACITAR ALS I LES PROFESSIONALS

- Personal municipal
- Personal d'altres institucions
- Personal d'entitats i associacions

DOCUMENTACIÓ MUNICIPAL QUE RECONEGUI LA REALITAT LGTBI

- Adequació de formularis en format On Line
- Adequació de formularis en format paper

SERVEI MUNICIPAL D'ACOMPANYAMENT INTEGRAL A LES PERSONES I FAMILIARS DE PERSONES LGTBI

- Acompanyament
- Assessorament psicoemocional i/o jurídic
- Informació de qualitat i accés a recursos específics

PROMOURE LA VISIBILITAT DE LA DIVERSITAT SEXUAL, AFECTIVA I DE GÈNERE EN LA IMATGE COOPORATIVA DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ LOCALS

Tallers específics per les persones responsables dels mitjans de comunicació locals

Promoció d'imatges que facin referència a la realitat de les persones LGTBI en el conjunt de les comunicacions municipals (cartells, pòsters, pàgina web...)

ACIONS PER COMBATRE LA DISCRIMINACIÓ LGTBIFÒBICA EN L'ENTORN LABORAL MUNICIPAL

Ampliar el marc conceptual en els protocols contra l'assetjament existents a l'Ajuntament

IMPULSAR ACTES DE REONEIXEMENT I VISIBILITZACIÓ DE LA REALITAT LGTBI

- Commemoració dels dies internacionals
- Campanyes de sensibilització a la ciutadania
- Declaracions institucionals de suport a la realitat de les persones LGTBI

MECANISMES D'ACOMPANYAMENT I DENÚNCIA PER A LES VÍCTIMES PER LGTBIFÒBIA

- Vetllar per atendre i acompanyar des del Servei d'Atenció Integral
- Treball conjunt amb la policia local per generar unes bones condicions
- Formació específica per a la policia local
- Posicionaments institucionals en el ple municipal reprovant públicament determinades conductes i actituds LGTBifòbiques

MECANISMES PER PREVENIR I COMBATRE LA LGTBIFÒBIA

- Campanyes de sensibilització, en particular, per promoure festes populars inclusives, extensives també a la realitat de l'oci nocturn
- Ampliar el marc conceptual del *Protocol per l'abordatge de la violència sexual i agressions sexistes en espais públics d'oci i festius*

CIUTAT EDUCADORA QUE FOMENTI EL RESPECTE A LA DIVERSITAT SEXUAL, AFECTIVA I DE GÈNERE

- Promoure tallers de sensibilització oberts a la ciutadania
- Impulsar una maleta de recursos (contes, llibres, revistes, audiovisuals...) que normalitzin la realitat de les persones LGTBI

TREBALLAR CONJUNTAMENT AMB ELS CENTRES EDUCATIU DE PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA PER INCORPORAR EL RESPECTE A LA DIVERSITAT SEXUAL, AFECTIVA I DE GÈNERE

- Promoure reflexió conjunta respecte determinats aspectes a considerar (vestidors inclusius, bullying LGTBI, actes de commemoració de dies internacionals al centre...)
- Accions formatives adreçades al personal docent
- Accions formatives específiques per potenciar l'escola de mares i pares
- Promoure formació de més qualitat en matèria d'educació sexual, incloent-hi formació LGTBI

PROGRAMAR VISIBILITZANT LA REALITAT LGTBI

- Programació d'espectacles, mostres, exposicions, projeccions, etc. que visibilitzin la diversitat sexual, afectiva i de gènere defugint d'estereotips i prejudicis

EQUIPAMENTS ESPORTIUS MUNICIPALS

- Treballar conjuntament amb l'àrea d'esports per repensar els usos dels vestidors tenint en consideració la realitat de les persones LGTBI

PERSPECTIVA LGTBI A L'ESPAI PÚBLIC

- Promoure festes inclusives en la realitat de les persones LGTBI
- Espai de referència, de socialització i visibilització del col·lectiu LGTBI
- Formació i capacitació dels i les professionals vinculats a la gestió d'espais d'oci nocturn

6. BIBLIOGRAFIA I REFERÈNCIES

- Guia per a l'elaboració de plans locals LGTBI, Diputació de Barcelona, 2017
- Pla Municipal per la Diversitat Sexual, Afectiva i de Gènere, LGTBI (2018-2021) de l'Ajuntament de Tortosa, ACISI, 2018

-